Lietas Nr. A420303213
Lietas arhīva Nr. A42-00575-14/18

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014.gada 19.novembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese A.Zariņa,

piedaloties /pers. A/ pārstāvim /pers. B/ un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvei /pers. C/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores 2012.gada 5.novembra lēmuma Nr.22.4.7/90624 atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu – iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārmaksas 6590,08 Ls atmaksu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk arī – VID) Nodokļu pārvaldes Jūrmalas klientu apkalpošanas centra vadītāja, pamatojoties uz /pers. A/ 2011.gada ienākumu deklarācijas datu pārbaudes rezultātiem, 2012.gada 30.jūlijā pieņēma lēmumu Nr.8.21.2.2/6405, ar kuru nolēma pieteicējai neatmaksāt iedzīvotāju ienākuma nodokļa (turpmāk arī – IIN) pārmaksu 6590,08 Ls, kā arī aprēķināt budžetā maksājamo IIN 323,89 Ls.

[2] Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja augstākā iestādē, norādot, ka pieteicējai ir IIN pārmaksa. Francijā gūtās ienākuma daļas izmaksātāja bija SIA „Saint-Gobain Celtniecības Produkti", un tai bija pienākums ieturēt un samaksāt IIN Latvijā. Līdz ar to par vienu un to pašu ienākuma daļu tika samaksāts IIN gan Francijā, gan Latvijā.

[3] VID ģenerāldirektore 2012.gada 5.novembrī pieņēma lēmumu Nr.22.4.7/90624, ar kuru atstāja negrozītu sākotnējo lēmumu. Pārsūdzētais lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] Nosūtījuma periodā uz Franciju ir spēkā pieteicējas noslēgtais darba līgums (parakstīts tikai no pieteicējas puses) ar SIA „Saint-Gobain Celtniecības Produkti", minētā sabiedrība izmaksā pieteicējai ienākumu par darbu Francijā, taču darbs Francijā tiek veikts tikai „Saint-Gobain Isover SA" labā.

[3.2] Pieteicēja, deklarējot 2011.gada gūtos ienākumus, norādīja, ka no SIA „Saint-Gobain Celtniecības Produkti" saņēma darba algu par darbu Latvijā 6182,15 Ls, bet par darbu Francijā – 27 453,75 Ls. Savukārt SIA „Saint-Gobain Celtniecības Produkti" VID iesniegtajā paziņojumā par fiziskajai personai izmaksātajām summām norādījusi, ka pieteicēja 2011.gadā guvusi ienākumus 33 635,9 Ls, no kuriem ieturēts IIN 7094,97 Ls.

No pieteicējas nodokļa paziņojuma Francijā redzams, ka pieteicējai ar nodokli apliekamā neto alga Francijā 2011.gadā ir 23 970 *euro* un IIN 1038 *euro*. Minētajā dokumentā nav identificējams ienākuma izmaksātājs Francijā, kā arī tajā norādītā ar IIN apliekamā summa 23 970 *euro* nav identificējama ar pieteicējas deklarēto. Turklāt minētais dokuments nav uzskatāms par Francijas nodokļu iekasēšanas institūcijas izsniegto dokumentu, kas apliecinātu pieteicējas nodokļa samaksu ārvalstīs.

[3.3] Tā kā lietā nav konstatējams, vai ir notikusi viena un tā paša ienākuma dubultā aplikšana ar ienākuma nodokli, nav pamata likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 24.panta septītās daļas piemērošanai.

[4] 2012.gada 27.decembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu.

Pieteicēja pieteikumā norādījusi turpmāk minētos argumentus.

[4.1] Pieteicēja laikā no 2011.gada 1.aprīļa līdz 2011.gada 31.decembrim guva ienākumus Eiropas Savienības dalībvalstī (Francijā). Latvijas Republika un Francijas Republika 1997.gada 14.aprīlī ir noslēgušas konvenciju „Par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma un kapitāla nodokļiem". Līdz ar to pieteicējas ienākumam var piemērot likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 24.panta septīto daļu, kurā noteikts, ka šādu Latvijas rezidenta ienākumu neapliek Latvijā.

[4.2] Pieteicēja Francijā uzturējās ilgāk par 183 dienām, tāpēc Francijai ir tiesības aplikt šo ienākumu ar Francijas IIN.

[4.3] Ja VID ieskatā iesniegtie dokumenti nebija pietiekami, VID bija iespējas lūgt iesniegt papildu pierādījumus.

[4.4] Pakalpojumu līgums, kas noslēgts starp SIA „Saint-Gobain Celtniecības Produkti" un „Saint-Gobain ISOVER SA", apliecina, ka Francijas ienākuma izmaksātājs ir bijis SIA „Saint-Gobain Celtniecības Produkti".

[4.5] Francijā apliekamais ienākums tika noteikts, ņemot vērā SIA „Saint-Gobain Celtniecības Produkti" VID iesniegto paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām 2011.gadā. Tā kā Francijas un Latvijas IIN deklarācijas sagatavošanas kārtība ir atšķirīga un pieteicējai Francijā varēja piemērot atvieglojumu, Latvijas un Francijas IIN deklarācijās attiecībā uz Francijā gūto ienākumu bija jānorāda atšķirīgas summas.

[4.6] Tā kā likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 24.panta septītā daļa stājās spēkā jau 2011.gada 1.janvārī, bet grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumos Nr.827 „Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli" ir precizējoša rakstura, var uzskatīt, ka arī attiecībā uz pieteicēju būtu jāpiemēro līdzīgi noteikumi, proti, pieteicējas Francijā gūtie ienākumi nebūtu jāapliek ar IIN Latvijā.

[5] 2013.gada 8.martā tiesā saņemts VID rakstveida paskaidrojums, kurā VID norādījis, ka pieteikumu neatzīst un lūdz tiesu to noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā minētajiem argumentiem. Papildus VID norādījis, ka, lai arī pieteicēja norāda, ka par vienu un to pašu ienākuma daļu ir samaksāts IIN gan Francijā, gan Latvijā, taču minēto apgalvojumu pieteicēja nav pierādījusi atbilstoši likuma „Par nodokļiem un nodevām" 38.pantā noteiktajam. No pieteicējas iesniegtajiem dokumentiem nav identificējams ienākuma izmaksātājs Francijā, kā arī nav saņemti tādi dokumenti, kas apliecinātu, ka pieteicēja faktiski ir veikusi nodokļa samaksu Francijā un ka šī nodokļa samaksa ir bijusi par vienu un to pašu strīdus apliekamo ienākumu, par kuru IIN ir samaksāts arī Latvijā.

[6] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis pieteikumu uzturēja uz tajā norādīto argumentu pamata. Tiesas sēdē atbildētāja pārstāve pieteikumu neatzina uz pārsūdzētajā lēmumā un paskaidrojumos tiesai norādīto argumentu pamata.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējusi lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir pamatots.

[8] Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 24.panta otrā daļa noteica, ka Latvijas Republikā pastāvīgi dzīvojošo personu ienākumi, kas gūti ārvalstīs, tiek aplikti ar nodokli Latvijas Republikā, izņemot ienākumus, kas minēti šā panta septītajā daļā, vai gadījumus, kad saskaņā ar noslēgtajiem starpvalstu līgumiem noteikta citāda aplikšanas kārtība. Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 24.panta septītā daļa noteica, ka ar nodokli neapliek Latvijas rezidenta algota darba ienākumus, kas gūti citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai valstī, ar kuru Latvijai ir noslēgta un stājusies spēkā konvencija par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu *(tiesību norma redakcijā, kas stājās spēkā 2011.gada 19.oktobrī)*. Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" pārejas noteikumu 79.punkts noteica, ka grozījumu 24.panta otrajā daļā un grozījumu attiecībā uz šā panta papildināšanu ar septīto daļu piemēro ienākumiem, kas gūti, sākot ar 2011.gada 1.janvāri. Tātad attiecībā uz pieteicējas 2011.gadā gūtajiem ienākumiem Francijā likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 24.panta otrā un septītā daļa bija piemērojama.

[9] Latvijas Republikas valdības un Francijas Republikas valdības 1997.gada 14.aprīļa konvencijas „Par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma un kapitāla nodokļiem" 15.panta pirmā daļa noteica, ka darba alga, izpeļņa un cita līdzīga veida atlīdzība, ko līgumslēdzējas valsts rezidents saņem par algoto darbu, tiks aplikta ar nodokļiem tikai šajā valstī, ja vien algotais darbs netiek veikts otrā līgumslēdzējā valstī. Ja algotais darbs tiek veikts otrā līgumslēdzējā valstī, par to saņemto atlīdzību var aplikt ar nodokļiem šajā otrā valstī. No minētās konvencijas panta izriet, ka iedzīvotāju ienākuma nodoklis par darba algu tiek maksāts tajā valstī, kurā algotais darbs tiek veikts.

Minētā panta otrā daļa noteica, ka neatkarīgi no pirmajā daļā minētajiem noteikumiem atlīdzība, kuru līgumslēdzējas valsts rezidents saņem par algotu darbu, kas tiek veikts otrā līgumslēdzējā valstī, tiks aplikta ar nodokļiem tikai pirmajā minētajā valstī, ja:

a) atlīdzības saņēmējs uzturas otrā valstī laika posmu vai laika posmus, kas kopumā nepārsniedz 183 dienas jebkurā 12 mēnešu periodā, kas sākas vai beidzas attiecīgajā finanšu gadā, un

b) atlīdzību maksā darba devējs, kas nav otras valsts rezidents, vai cita persona tāda darba devēja labā, un

c) atlīdzību neizmaksā (nesedz) pastāvīgā pārstāvniecība vai pastāvīgā bāze, ko darba devējs izmanto otrā valstī.

Pieteicēja Francijā uzturējās ilgāk par 183 dienām, tāpēc minētā panta otrajā daļā noteiktais izņēmums nav piemērojams, proti, ienākums nav apliekams ar iedzīvotāju ienākuma nodokli Latvijā.

[10] No lietā esošā pakalpojuma līguma starp pieteicējas darba devēju SIA „Saint-Gobain Celtniecības Produkti" un „Saint-Gobain Isover SA", pieteicējas darba devēja 2011.gada 31.marta rīkojuma Nr.P19a/11 un pieteicējas darba līguma grozījumiem izriet, ka pieteicēja ir pārcelta darbā uz „Saint-Gobain Isover SA" biroju Francijā no 2011.gada 1.aprīļa līdz 2014.gada 31.martam *(lietas 23.-31.lapa)*. No SIA „Saint-Gobain Celtniecības Produkti" valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu uzskaites kartītēm ir redzams, ka SIA „Saint-Gobain Celtniecības Produkti" ir aprēķinājis pieteicējai darba algu par 2011.gada aprīli – decembri par darbu Francijā *(lietas 99., 108., 110.lapa)*. No pieteicējas paziņojuma par ienākuma nodokli un pārskata par samaksātajiem nodokļiem secināms, ka pieteicēja Francijā ir deklarējusi un samaksājusi ienākuma nodokli 1061 *euro* par 2011.gadā gūtajiem ienākumiem no algas *(lietas 32.-38., 139., 140.lapa)*. Pieteicēja ir iesniegusi arī skaidrojumu par 2011.gada iedzīvotāju ienākuma deklarācijā Francijā norādītajām summām, to aprēķinu *(lietas 39.lapa)*. Abās valstīs iesniegtajās nodokļu deklarācijās saskatāmās nesakritības, uz kurām norāda Valsts ieņēmumu dienests, ir izskaidrojamas ar dažādiem 2011.gadā nostrādātajiem termiņiem katrā valstī, atšķirīgiem nodokļu atvieglojumiem, kā arī atšķirīgu nodokļu regulējumu kopumā. Pieteicējas tiesā iesniegtie pierādījumi ir pietiekami, lai secinātu, ka pieteicēja ir samaksājusi Francijā iedzīvotāju ienākuma nodokli par ienākumiem, kas 2011.gadā ir gūti par darbu „Saint-Gobain Isover SA" birojā Francijā.

Valsts ieņēmumu dienesta pārstāve 2014.gada 29.oktobra tiesas sēdē atzina, ka pašlaik par pieteicēju Latvijā netiek aprēķināts iedzīvotāju ienākuma nodoklis, pieteicējas darba devējs no 2012.gada ir informējis Valsts ieņēmumu dienestu par to, ka pieteicēja veic darbu ārvalstīs. Tātad turpmākajā līguma izpildes laikā Valsts ieņēmumu dienests nav apšaubījis, ka pieteicējai iedzīvotāju ienākuma nodoklis Latvijā nav jāmaksā. Arī minētais apstāklis norāda, ka pieteicēja atbilst tai personu grupai, kurai iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir jāmaksā Francijā, nevis Latvijā.

[11] Valsts ieņēmumu dienesta pārstāve tiesas sēdē norādīja, ka darba devējam 2011.gadā bija pienākums iesniegt Valsts ieņēmumu dienestā ziņas par to, ka pieteicēja uzsāka darbu ārvalstīs.

Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumu Nr.827 „Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli" $8.^2$punkts noteica, ka par personām, kas uzsāk vai beidz algoto darbu ārvalstīs (citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai valstī, ar kuru Latvijai ir noslēgta un stājusies spēkā konvencija par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu), darba devējs – Latvijas rezidents – ne vēlāk kā vienu dienu, pirms persona uzsāk vai beidz darbu, iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā ziņas par darba ņēmējiem (1.pielikums). Iesniedzot ziņas par darba ņēmēja darba uzsākšanu ārvalstīs, obligāti norāda tās valsts kodu, kurā tiks nodarbināts darba ņēmējs.

Minētā tiesību norma stājās spēkā 2012.gada 1.janvārī. Pieteicēja lūdz atmaksāt pārmaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli par 2011.gadu. Minētā tiesību norma konkrētajā gadījumā nav piemērojama.

[12] Ievērojot minēto, pārsūdzētais lēmums nav pamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.-251.pantu, 254.panta otro daļu un 290.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt /pers. A/ pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores 2012.gada 5.novembra lēmuma Nr.22.4.7/90624 atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu – iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārmaksas 9 376,84 *euro* (6590,08 Ls) atmaksu.

Atcelt Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores 2012.gada 5.novembra lēmumu Nr.22.4.7/90624.

Uzdot Valsts ieņēmumu dienestam viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas izdot administratīvo aktu par iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārmaksas 9 376,84 *euro* (6590,08 Ls) atmaksu /pers. A/.

Piespriest no Latvijas Republikas par labu /pers. A/ (personas kods /personas kods/) samaksāto valsts nodevu 28,46 *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese A.Zariņa